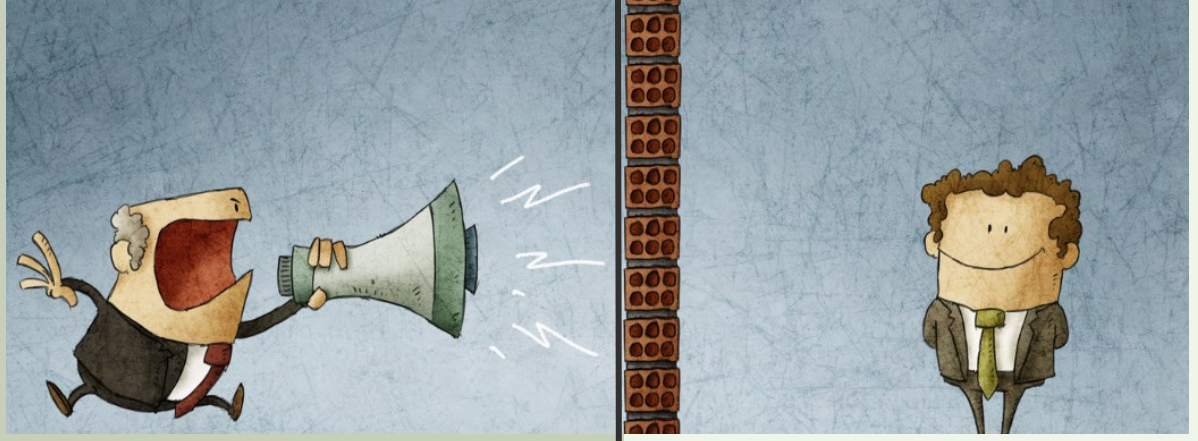

AİLE İÇİ İLETİŞİM

Aile içinde etkili bir iletişim, aile üyelerinin birbirlerini istenilen seviyede anlamalarına bağlıdır. Böylece birbirlerinin düşünce ve duygularını daha kolay ve rahat şekilde anlayabilirler.

EMRETME, YÖNETME

“Yapmak zorundasın .....”

- Korku yaratabilir
- Söylenenin tersini yapmasına neden olur.
- İsyankar davranışa yol açabilir.

GÜVEN VERME, TESELLİ ETME

“Aldırma....boş ver,“Hadi biraz neşelen..”

- Çocuğun kendini “anlaşılmamış” hissetmesine neden olur;
- Kızgınlık duyguları uyandırır
- Çocuk mesajı “kendini kötü hissetmen doğru değil” biçiminde algılar.

TEHDİT ETME (GÖZDAĞI VERME)

“Ya yaparsın, yoksa.....”

- Korku, boyun eğme yaratabilir
- Gücenmeye, kızgınlığa neden olabilir

İLETİŞİM ENGELLERİ

AHLAK DERSİ, VAAZ VERME

“.....şöyle yapmak gerekir”

- Zorunluluk ya da suçluluk duyguları yaratır,
- Çocuğun durumunu daha şiddetle savunmasına yol açabilir; (Kim demiş?)
- Çocuğun sorumluluk duygusuna güvenilmediği izlenimi verir.

ÖĞÜT VERME, ÇÖZÜM GETİRME

“Ben olsam...”

- Çocuğun kendi sorunlarını çözmekten aciz olduğunu ima eder

KONU DEĞİŞTİRME,

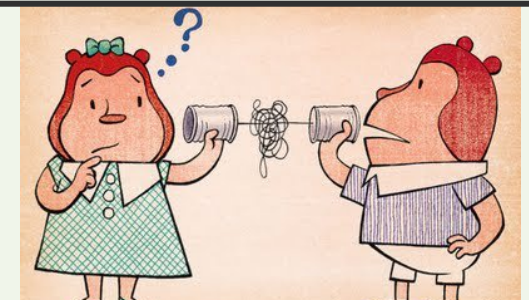
“Daha güzel şeylerden konuşalım...”,

- Çocuğa sorunların önemsiz, saçma olduğu anlamını verebilir
- Çocuk bir güçlükle karşılaştığında açık davranmaktan çekinebilir.

AD TAKMA, GÜLÜNÇ DURUMA DÜŞÜRME

“Koca bebek....”, “Geri zekalı”, “Hadi sende sulu göz”

- Çocuğun kendini değersiz hissetmesine, sevilmediği kanısına varmasına yol açabilir
- Genellikle karşılık vermeye iter.

- **Fazla Koruyucu Tutum:**

Özel eğitime muhtaç çocuklar arasında en çok görülen tutum olarak bilinir. Çocuk için ailede kendilerince uygun görülen her türlü güvenlik sağlanmaya çalışılır. Aile dışında tehlike, alay edilme, ayıplama vardır, özel gereksinimli çocuk bu dünya içinde tutulmaya çalışılır.

- **Her Şey Özel Gereksinimli Çocuk İçin Tutumu:**

Bazı ailelerde özel gereksinimli çocuğun dışında herkes ihmal edilir. Herkes kendini özel gereksinimli çocuğa adanmıştır. Ailenin tüm olanakları, özel gereksinimli çocuk için seferber edilir. Herkes maddi, manevi her türlü fedakarlıkta bulunur. Aile normal yaşantısını kaybetmiştir.

- **Özel Gereksinimli Çocuğu Reddeden Tutum:**

Az da olsa görülebilen bir tutumdur, çocuk bir dert olarak görülür. Her şey için ayak bağıdır. Bu çocuktan kurtulmak gerekir. Kapatılır, ihmal edilir, temel gereksinimleri doyurulmaz, karşılanmaz.

- **Sağlıklı Tutum:**

Özel gereksinimli çocuğu olduğu gibi kabul etmektir. Çocuğun zedelenme durumu ve yetersizliği olduğu gibi kabul edilir. Onun özelliklerine, gereksinimlerine uygun gelişim ortamı hazırlamaya ve sürdürmeye çalışılır.

- **Çocuktan Yararlanma Tutumu:**

Çocuğun halini, zedelenmeyi her zaman her yerde olabildiğince sergileyerek çevrenin dikkatini çekmeye çalışır. Dikkat çekmenin arkası acındırmaya gider. "Allah kimseyi elden ayaktan düşürmesin, gözden etmesin" türü acındırmalarla çevreden yardım toplama yoluna gidilir.

- **Ayrıcalıklı Tutum:**

Çocuk engelli olduğu için bazı özel haklar tanınır. Dokunulmazlık kazandırılır. Ailedeki normal bireylerin uymak zorunda olduğu kurallara uymayabilir. O hep farklı muamele görür.

BEN DİLİ:

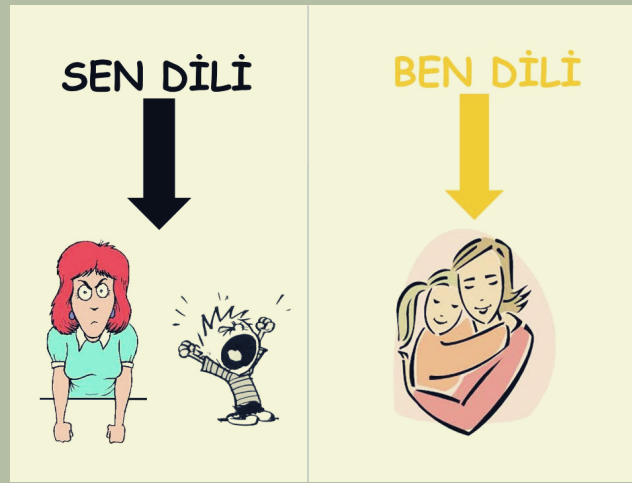
Genellikle anne ve babalar iletişimde “sen dili”ni kullanıyorlar sen iletileri duygu ifade etmez . genellikle emir verme yargılama, öğüt verme gibi iletişim engellerini içerir. Örneğin:

- Konuşma artık
- Yaramazlık yapıyorsun
- Bebek gibisin
- Dikkat çekmek istiyorsun

Ancak sen dili yerine ben dili kullanmak iletişim için yararlı olacaktır.

- Yorgun olduğum zaman canım oyun oynamak istemiyor
- Eğer bugün çok yaramazlık yaparsan ben çok üzülürüm

Gerçekten de çocuktan beklediğimiz davranışların oluşmasında “ben dili”nin ne kadar etkili ve doğru bir iletişim aracı olduğunu göreceksiniz.

Rehber Öğretmen

Kübra ERCAN

ANNE VE BABALAR ÇOCUKLARINIZA KARŞI AŞAĞIDAKİ DAVRANIŞLARI LÜTFEN YAPMAYIN !

- Emir vererek yönlendirme yapmayın. Çocuğunuzun fikrini alın ve katılımını sağlayınız.
- Çocuğunuz gözdağı vererek uyarmayın. Çocuğunuzun isteklerine saygı duyun. Eğer bunu yapmasanız çocuğunuz size öfke duyacaktır.
- Çocuğunuza “Yapmalısın”, “Etmelisin” iletilerinden uzak durun
- Nutuk çekme, yargılama, eleştirme, suçlamalardan kaçının,çocuklarınıza değer verdiğinizi,ona güvendiğinizi duygusunu yansıtın.
- Çocuğunuza aşırı övgüden kaçının. Çocuğunuz bu duruma alıştırmayın.
- Ad takma ve alay etmekten kaçının
- Çocuğunuzun kendisini ifade etmesine yardımcı olun,bu konuda ortam oluşturun.
- Şakacı ve alaycı davranışlardan uzak durun

Sen Dili	yerine	Ben Dili
Kes şunu! Çekiştirip durma kolumu.	⇒	Kolumun çekiştirilmesinden hoşlanmıyorum.
Çok kabasın! Her zaman sözümü kesiyorsun!	⇒	Bir şey söylemeye başlayıp da bir türlü sonunu getiremediğim zaman çok rahatsız oluyorum.
Hatalısın, beni çok üzüyorsun.	⇒	Davranışın karşısında incindim, üzüldüm.

